
En marxa la restauració de la col·lecció científica d'història natural del Gabinet de curiositats de Can Bolòs d'Olot

El Gabinet inclou una col·lecció de 14.635 peces que reculen fins al segle XVIII i que majoritàriament estan vinculades amb el món de les ciències naturals.

El Museu de la Garrotxa està duent a terme la restauració de les peces amb l'objectiu de retornar-les al seu edifici d'origen i poder fer visitable la casa.

Aquest és l'únic gabinet de curiositats conegut a Europa conservat íntegre dins la casa on es va crear.

Aquest 2024 han començat les tasques de restauració de les peces que formen la col·lecció científica del Gabinet de curiositats de Can Bolòs d'Olot.

El Gabinet de curiositats de Can Bolòs té un gran valor a nivell patrimonial per la quantitat i diversitat d'exemplars de botànica, paleontologia, zoologia, fòssils, monedes, objectes arqueològics, etc., que el componen. A més, pel que es coneix fins ara, es tracta de l'únic gabinet de curiositats a Europa conservat íntegre dins la casa on es va crear.

Després de la restauració, les peces es documentaran i se'n farà un inventari. En paral·lel, s'està treballant en la restauració dels espais i el mobiliari de la Casa Bolòs on, un cop finalitzat el procés, es retornaran les peces per ser exposades al públic.

Totes aquestes tasques permetran aprofundir en el coneixement de l'Olot dels segles XVII al XX i permetran fer una relectura de l'estat científic i cultural de la ciutat.

Les fases del projecte

El 2018, la família Bolòs i l'Institut Botànic de Barcelona van iniciar les primeres converses per estudiar com garantir la conservació i l'estudi d'aquesta valuosa col·lecció. En aquells moments, l'Institut Botànic de Barcelona va assumir el cost d'una primera fase de conservació preventiva de dibuixos, llibres i una part de documents que es trobaven a la casa i a la seva biblioteca. A més, a l'Institut Botànic de Barcelona es custodia, conserva i estudia l'antic herbari de Can Bolòs.

El 2022, es va reactivar el projecte i des del Museu de la Garrotxa es va dissenyar el "Projecte de restauració, inventari i documentació de la col·lecció científica de Can Bolòs", que va definir les fases, el cronograma i el cost global del projecte.

Al 2023 es van fotografiar *in situ* els espais del Gabinet de curiositats i la col·lecció i es va fer un inventari de presència de les 14.635 peces. Es va fer també el buidatge de llibres del Gabinet per alliberar tot el mobiliari i poder-lo netejar i restaurar. L'Arxiu Comarcal de la Garrotxa va procedir al trasllat del fons documental de la família Bolòs a la seu de l'ACGAX per fer-ne el tractament arxivístic.

Aquest 2024, s'ha transportat a un frigorífic tota la col·lecció per deixar-la en quarantena i, un cop passat aquest període, les peces s'han traslladat al Museu dels Sants en un espai habilitat especialment per fer la conservació preventiva i restauració de la col·lecció, que es basa en criteris de mínima intervenció, respectant l'original i amb la utilització de materials reversibles i de qualitat.

D'aquí unes setmanes es preveu fer el sanejament de les parets dels tres espais del Gabinet de Can Bolòs per tal d'eliminar-ne les humitats, els fongs i la pols acumulada, així com reintegrar les pèrdues dels murs que presenten pintures murals.

L'any 2025 es preveuen fer les següents tasques: documentació i inventari de les peces, restauració del mobiliari de Can Bolòs i el trasllat i la instal·lació de la col·lecció científica ja restaurada al seu lloc d'origen.

La història de la col·lecció

Els Gabinet de curiositats, presents a tot Europa durant el segle XVIII i XIX, eren un espai privat, obert només a visites selectes, amb objectes reunits allà per la seva raresa o curiositat. Durant tres segles, aquests gabinets van ser els espais privilegiats per a desenvolupar la història natural, la disciplina que és l'origen de les actuals ciències naturals.

L'inici de la col·lecció de Bolòs es pot situar a finals del segle XVIII, en el moment en què el farmacèutic Francesc de Bolòs s'instal·la a Olot i comença a la seva col·lecció. A principis del segle XIX, el seu gabinet ja tenia un cert volum i rebia visitants. Les dues generacions següents van continuar el Museu i en varen ampliar el contingut, fins a arribar a tot el que conservem avui.

Compta amb una col·lecció àmplia i diversa. Una part important la constituïa l'herbari, amb plantes i granes, així com també les monedes. Bolòs també es dedicava a col·leccionar materials relacionats amb diversos camps de les ciències naturals, amb interès especial cap a les roques i els minerals, sobretot els relacionats amb el vulcanisme; insectes, mol·luscs i fòssils; i materials arqueològics i objectes antics.

Al contrari del que va passar amb la major part de les col·leccions europees coetànies, la de Francesc de Bolòs no va desaparèixer ni es va dissoldre en col·leccions reials o universitàries més grans. És així com ens ha arribat fins avui, amb el valor afegit de conservar-se en la mateixa casa de la família.

Francesc Bolòs i Germà

Can Bolòs és una de les cases senyorials d'Olot més antigues. La família està documentada des del 1293 i resideix a l'edifici des del segle XVI.

El farmacèutic i naturalista Francesc Bolòs i Germà, seguint una tradició familiar, va ser farmacèutic, títol que va rebre a Barcelona el 1796, el mateix any en què es va establir a la farmàcia familiar d'Olot. Entre els seus treballs científics destaquen l'elaboració d'un catàleg de plantes d'Olot i un d'ocells, la creació d'un important herbari i, sobretot, la redacció del primer llibre dedicat als volcans d'Olot.

Va ser a principis del segle XIX que Bolòs va crear un museu de la seva col·lecció a la seva casa natal d'Olot, a la planta superior del mateix edifici on, a la planta baixa, hi havia la farmàcia. Es tracta d'un dels primers museus de Catalunya.